

tage 1 Kreds forlods, fordi det indeholder de tyndest befolkede Egne. Dette har det ærede Medlem opstillet som Grundlovens Krav, men jeg skal dog gøre opmærksom paa, at dette er uberettiget. Der er ikke i selve Grundloven nogen Hjemmel for denne Modifikation. Derimod kan man finde en saadan Hjemmel i Valgloven, og det skal jeg derfor nu gaa over til. Vil man have en Forstaaelse af Bestemmelsen om Antallet af Folketingets Medlemmer, er det ganske naturligt, at man gaar til Valglovene, thi disse ere Lovgivningens Fortolkning af denne Bestemmelse, og der er ikke nogen Fortolkning, der er saa god som en Fortolkning gennem Lov, den komme vi nemlig alle sammen til at høje os for. Om Valgloven af 1849 skal jeg straks sige dette, at der, som tidligere saa ofte udtalt, er i den tre Grundfættninger for Fordelingen. Den ene er den, at man holder sig til Amtskredsene som Grundlag for Fordelingen. Den anden er den, at man har givet Købstæderne fortrinnsvis Adgang til at blive Valgsteder, og den tredje er endelig denne, at man har givet de tyndt befolkede Egne et vist Fortrin for de tættest befolkede. Disse ere Grundfættningerne for denne Valglov, men det er ogsaa Grundfættninger, der have samme Gyldighed. De kunne forandres ved en ny Lov, det erkender jeg, men vil man holde fast paa den ene af dem, skulde man ogsaa gerne holde fast paa de andre, thi der er ingen Grund til at forlade den ene mere end den anden. Med Hensyn til denne Ligelighed mellem Folketingskredsene indbyrdes i Henseende til Indbyggerantal, maa man dog straks lægge Mærke til, at Valgloven af 1849 tillader et meget betydeligt Spring. Vi have i den ene Kreds paa 9,474 Mennesker — det er, saa vidt jeg ved, den mindste — og en Kreds paa 17,080, det vil altsaa sige henimod det dobbelte. Dette er ikke nogen ligelig Fordeling i den Forstand, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) nu vil gøre gældende. Vil man gaa Valgloven igennem, skal man finde, at naar Kredse ere blevne ulige, saaledes som jeg her har peget paa det for Ydergrænsernes Vedkommende, og som man nok skal finde bekræftet, naar man tager dem Punkt for Punkt, have de Grunde, man har haft for denne Fordeling, ikke alene været geografiske Hensyn, men ogsaa praktiske Hensyn og forskellige praktiske Hensyn, navnlig stærk Beskræbelse efter at finde et bestemt Fordelingsgrundlag. Saaledes har man i Kjøbenhavn gennemgaaende holdt sig til den bestaaende kommunale Inddeling i Kvarterer. Der er vel nogle Afvigelser derfra, men

denne Inddeling er dog i det hele opretholdt, og netop derved er man kommen til en Uligbed, som man selvfølgelig kunde have undgaaet, hvis man havde taget Gaderne. Men som et Fortolkningmoment i saa Henseende siger Valgloven af 1867 endnu mere. I Grundloven af 1866 foretog man, som bekendt, den Forandring, at man ændrede Tallet 14,000 til 16,000. Derved fik man saa nogenlunde det Gennemsnitsantal for Indbyggerne i hver Kreds, som var det raadende efter den sidste Folketælling og efter Tallet paa Folketingsvalgkredsene. Man satte 16,000, men i Virkeligheden var det 15,700. Men det næste Skridt, man maatte gøre, efter at man var bleven enig om denne Bestemmelse, var aabenbart dette, at tage Valgloven af 1849 i sin Haand, gennemgaa den Skridt for Skridt og spørge sig selv, om nu den Kredsinddeling, der bestod, var stemmende med Ligelighedsprincippet, og hvis dette ikke var Tilfældet, maatte man foretage Ændringer. Det viser sig imidlertid, naar man vil sammenholde de enkelte Valgkredse med hinanden, at der ikke er foretaget nogen Ændring i Valgloven af 1867, uagtet Folketallet da var vidt forskelligt fra, hvad det var den Gang, man vedtog Valgloven af 1849. Der blev dog, som bekendt, foretaget en eneste lille Forandring, idet man lagde nogle Sogne fra Simsfjordens nordlige Side over til Mors, men det var en Forandring, der skete af andre Grunde. Ser man nu paa, hvorledes Forholdet var for de enkelte Kredse, skal jeg tillade mig at fremdrage nogle enkelte Eksempler, som netop vise, hvor lidet Bægt man den Gang lagde paa Ligelighedsprincippet, og navnlig hvor fjernet man var fra at vedkende sig det i den Form, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds har gjort gældende. Jeg begynder saaledes med Kjøbenhavn, hvor man efter Folketællingen af 1860, som var den, der blev lagt til Grund, havde en Kreds paa 13,880 og en anden paa 27,220, altsaa saa nær det dobbelte; og om denne sidste Kreds, 5te Kreds, vidste man endda den Gang med Sikkerhed, at den i Virkeligheden var meget større; Folketællingen var nemlig fra 1860, men ved Folketællingen i 1870 havde 5te Kreds 40,000, og man vidste allerede ved Vedtagelsen af Valgloven af 1867, at dette Tal 27,220 siden 1860 var vokset meget betydeligt; desuagtet lod man den Uligbed bestaa og gjorde ikke nogen Forandring. Et tilsvarende Forhold viser sig for Kjøbenhavns Amts Bedkommende. Der var Forholdet det, at Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds havde 24,599 Indbyggere, medens dets